
Silvija Brice

BAIGĀS PIEZĪMES

821.174-3

Br 495

STARPTAUTISKĀ RAKSTNIEKU
UN TULKOTĀJU NĀJA

Autore pateicas par viesmīlību Ventspils Starptautiskajai
Rakstnieku un tulkotāju mājai

Vāka dizaina autore *Inguna Kļava Švanka* un *Ilze Isaka*

Vāka noformējumā izmantots attēls no www.iStock.com

Silvija Brice **BAIGĀS PIEZĪMES**

Apgāda vadītāja *Vija Kilbloka*
Projekta vadītāja *Bārbala Simsons*
Korektore *Zinta Stikute*
Maketa dizaina autore *Gunta Plotka*
Datorgrafīķe *Ilze Isaka*

Apgāds Zvaigzne ABC, SIA, K. Valdemāra ielā 6,
Rīgā, LV-1010. Red. nr. L-4107.
Jelgavas tipogrāfija

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs. Darba reproducēšana vai jebkāda
cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums. Par autortiesību
pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā.

© Silvija Brice, 2020

© Literārā apdare, izdevums, mākslinieciskais noformējums,

Apgāds Zvaigzne ABC, 2020

ISBN 978-9934-0-9125-4

Jutai un Kristapam

mēs runājam dažādās valodās
mēs neredzam sejas
es atveru muti
laukā lec vārdes
tu gaidīji orchidejas

BAIGĀ TULKOŠANA

Cik labi, cik saldi ir būt tulkotājai. Tu gremdē rokas līdz pat elkoņiem viņu asinīs un tekstos. Tevi ir pārņēmusi šī mendele – tev nenormāli (līdz krampjiem, jo neko citu nemāki) gribas tulkot citu cilvēku tekstus. Viņi pārsvarā – ne visi – rada. Mēs pārsvarā – ne visi – arī radām. Un tu urbies, centies mīlēt, mīli, gūsti baudu kā kā tāds izv... kā tāds slepk... kā tāda māte nepateicīgam bērnam. Nu tulko, tulko, āksts. Būs tev labā stunda, būs tev sliktā stunda, būs tev nabadzīgas un vientuļas vecumdienas.

Jo ilgāk dzīvoju, jo vairāk man liekas, ka tulkojumi no dažām valodām nav lasāmi. T.i., attiecīgo literatūru var lasīt tikai oriģinālā. Tulkojumā ir vārdu virknes bez melodijas. Tulkojumā kā lasītājs tu sapinies pirmajā teikumā un sāc gulēt (jo teikums tavā valodā aiziet ellē), ja vien neesi *crusader's* ar šķēpu un nemāki oriģināla valodu. Nav iespējams latviešu valodā pateikt (ejiet ratā, aizstāvji) – nav iespējams ne itāli, ne vācieti, ne akdievs indieti, ne viņa *hybris*, ne viņa augstprātību, ne viņa istabas smaku, ne viņa brūtes smaиду. Nav! Autors pats ir knapi ietērpis vārdos savu ērmu, daudz-maz veiksmīgi, ja vien nav galīgi konstruējošs āksts. – Jo vecāka topu, jo vairāk – gandrīz uzrakstīju “mīlu” – jo vairāk piebiedrojos Vitgenšteinam.

Mēs melojam. Mums vajag redaktorus, kuri melo citādi, par sliktāku naudu un tāpēc špetnāk, bet ej nu atrodi. Iespējams, ir dažas valodas, no kurām tulkojamais izvēršas par daiļradi, un tas ir okei? Tas laikam ir okei. – Viss ir bijis velti. Man vajag privātsekretāru.

Tulkotāju un redaktoru mīlas/naida attiecības ir vismaz dziesmu spēles, ja ne romāna vērtas, un žēl, ka tādām neviens vēl nav pievērsies, jo visi diemžēl ir tuvu stāvoši vai nu pirmajai, vai otrajai partijai.

Mūžs, redakcijās vai kur citur pie rakstāmgaldiem ritēdams kā brīnišķa dziesma, ļauj saskatīt vairākas tulkotāju un redaktoru kategorijas; to priekšstāvji, itin kā vienas mātes bērni būdami, tomēr atšķiras gan pēc literārā barojuma, gan (iekšējās) atbildības līmeņa, gan (iegūtas vai iedzimtas) imunitātes pret nekaunību.

Man kā tulkotājai gadu gaitā ir bijusi tā laime sadarboties ar brīnišķīgām redaktorēm, no kurām esmu daudz mācījusies un kurām vienmēr būšu pateicīga. Viņas manā iztēlē rada vispārīnātu ideālā redaktora tēlu. Tāds redaktors izlasa oriģināldarbu, jo, protams, zina oriģinālvalodu. Viņam ir skaidrs